A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

פאלימיש אונאפהענגיג נאציאנאל.

א צייטונג וועלכע גיט פרייהייט פון אויסדרוק צו אלע איבערזעצט.

VOLUME XI No. 4110 — TORONTO FRIDAY FEBRUARY 15 1924 — י' אדר פרשה תצוה, תרפ"ד. — טאראנטא, פרייטאג דער 15'טער פעברואר, 1924. — PRICE THREE CENTS

Jacob Pfeffer 138 W 43rd St

מעקדאנאלד וועט ניט נאכגעבען אין דער פאפלאר-פראגע

מען דענקט אז אסקוויט וועט ניט דערפיהרען דערצו אז די ארבייטער-רעגירונג זאל איצט געשטירצט ווערען. — קיין פארטיי וויל ניט אז עס זאל שוין קומען צו נייע וואהלען.

לאנדאן, פעברואר 14. — „פאפלאריזם" איז איצט א פאפולערער טערמין אין די ענגלישע פאליטישע קרייזען. איבעראל שטעלט מען זיך די פראגע צי אסקוויט איז גרייט דורכצופיהרען זיין סטראשונאק און שטירצען די ארבייטער-רעגירונג איבער דער פראגע. ווי באוואוסט האנדעלט זיך עס וועגען דעם באשלוס פון געזונדהייטס מיניסטער וויטלי, אז די שטאדט-ראטעס פון פאפלאר, א לאנדאנער פארשטאדט, זאלען פריי טיילען הילף צו ארבייטסלאזע. אסקוויט האט אויפגעפאדערט דעם פרעמיער צוריקצוציהען זיין באשלוס און האט געסטראשעט צו שטימען געגען דער רעגירונג, אויב דאס וועט ניט געטאן ווערען.

מעקדאנאלד האט געהאט א בארא־טונג מיט זיין געזונדהייטס-מיניסטער און האבען באשלאסען ניט צו ענדערען אדער צוריקציהען דעם באשלוס.

אין די פאליטישע קרייזען האלט מען, אז אסקוויט האט געמאכט א טאקטישען פעהלער, וואס ער האט שוין אויפגענומען א קאמף מיט דער רעגירונג, ווייל איצט וויל קיין פארטיי ניט אז עס זאל קומען צו נייע וואהלען. דער לייבאר ארגאן „דיילי העראלד" שרייבט, אז „פאפלאריזם" איז די בעסטע „אישו" פאר דער לייבאר פארטיי.

דזשאנסאן סטראשעט אידען זיי זאלען אפשטעלען קאמף געגען אימיגראציע-ביל

וואשינגטאן, פעברואר 14, (איטא). — „אויב די אידען פאראייניגען זיך אויף צו טויטען דעם אימיגראציאנס־ביל וועלען זייערע קינדער עס באדויערען". דיזע ווערטער האט ארויסגערעדט קאנגרעסמאן דזשאנסאן צו אייער קארעספאנדענט, ווען דער לעצטער האט איהם געפרעגט וואס ער דענקט וועגען די באריכטען, אז די רעפובליקאנישע פיהרער אין קאנגרעס ציינען ארויס א געגנערשאפט צום ביל.

דזשאנסאן איז געווען אין גרויס גרימצארן. „די וועלכע ווערען איצט אנגעשראקען" — האט ער געזאגט — „פון דעם פרעמדען וואוט אין דעם שטאט ניו יארק, וועלען אויסגעפינען וואס דאס גאנצע לאנד האט צו זאגען וועגען אימיגראציע. דאס לאנד איז פאר מיין אימיגראציאנס־ביל".

אין לויף פון גאנצען געשפרעך איז דזשאנסאן געווען זעהר אויפגערעגט, צוליעב דער אפאזיציע אין קאנגרעס וואס ער האט ניט ערווארטעט. ער האט צוגעגעבען, אז ער וועט אנגעהן מיט'ן קאמף פאר באשרענקען די איינוואנדערונג, ניט קוקענדיג אויף דער אפאזיציע.

באנדיטקעס בארויבען אידי־שען געשעפט

ניו יארק, פעברואר 14. — צווייי „געבאבטע" פרויען האבען היינט געמאכט א האלד אפ אויף מאקס קופער'ס פוטערווארג געשעפט אין ברוקלין. זיי האבען צוגענומען 375 דאלאר מזומן און א פוטערנעם מאנטעל.

דייטשלאנד קאן צאלען 50 ביליאן מארק, געפינען עקספערטען

עקספערטען-קאמיסיע ארבייט אויס א פלאן ווי דייטשלאנד קאן צאהלען שאדענערזאץ. — באהנען אין רהיינלאנד זאלען אפגעגעבען ווערען צו דייטשלאנד. — פראנקרייך וועט מעגליך אננעהמען דעם פלאן.

בערלין, פעברואר 14. — די עקספערטען-קאמיסיע, מיט גענעראל דאוס בראש, איז שוין פארטיג געווארען מיט איהר ארבייט, און האט זיך אומגעקעהרט קיין פאריז. די קאמיסיע האט אויסגעארבייט א פלאן וועגען דייטשלאנד'ס שאדענערזאץ וואס דארף געצאהלט ווערען צו די עליים. דער פלאן וועט פארגעלעגט ווערען פאר דער רעפאריישאן קאמיטע.

די עקספערטען האבען באשלאסען, אז דאס מאקסימום וואס דייטשלאנד קאן צאהלען איז א סומע פון פופציג ביליאן גאלדענע מארק. דאס איז אבער אפהענגיג פון עטליכע באדינגונגען.

קודם כל דארף דייטשלאנד צוריקקריגען די באהנען אין רהיינלאנד און רוהר, וואס ווערען איצט קאנטראלירט פון די פראנצויזען. כדי פראנקרייך זאל צושטימען דערצו, דארף זי קריגען באנדס אויף די באהנען.

ווייטער דארף דייטשלאנד קריגען א הלואה, ווארשיינליך פון אמעריקא. עס דארפען אויך געשאפען ווערען געלעגענהייטען פאר דייטשלאנד צו עקספארטירען איהרע סחורות.

פון פראנצויזישע קוועלען ווערט געמעלדעט, אז פראנקרייך וועט מעגליך צושטימען צו דעם פלאן.

מוטער און בייבי טויט פון גאז

יונגע מאמע און א בייבי פון זעקס וואכען געפונען דערשטיקט פון גאז.

א שרעקליכע טראגעדיע איז ענטדעקט געווארען נעכטען אווענט אין 990 בראדוויו עוועניו. מרס. וואל, 23 יאהר אלט, איז געפונען געווארען טויט, און לעבען איהר איז אויך געלעגען טויט איהר זעקס וואכיגע בייבי. מוטער און קינד זענען געלעגען אויפ'ן פלאר איבערגעדעקט מיט אן אלטען מאנטעל. דער צימער איז געווען פול מיט טויטליכע גאזען פון א גאז-אויוון.

טשיעף קאראנער גרעהם מאכט אן אונטערזוכונג.

פראגרעסיווע פארטיי מוז אפגעווישט ווערען, זאגט פוירגוזאן

—):0:(—

פרעמיער פוירגוזאן האט מיטוואך נאכמיטאג פארטיידיגט זיין האנדלונג מיט זיין ניט אנערקענען די פראגרעסיווע (פארמער) גרופע אלס די אפיציעלע אפאזיציע.

דער פרעמיער האט ערקלעהרט, אז ער טייטשט אויס דעם רעזולטאט פון די לעצטע פראווינציעלע וואהלען אלס א מאנדאט פון פאלק אומצוקעהרען זיך צו דער צוויי-פארטיי סיסטעם.

„דאהערטי זאגט, אז ער איז דער פיהרער פון דער נייער פראגרעסיווער פארטיי", האט דער פרעמיער פארגעזעצט, „ווער זענען עס די נייע פראגרעסיווע? ער האט געמוזט געפינען איינעם פון די פארלארענע שבטים פון ישראל".

„מיר האבען זיך אומגעקעהרט צו דער צוויי-פארטיי סיסטעם פון רעגירונג, האט דער פרעמיער געזאגט, און מיר וועלען זיך האלטען דערביי".

מיינער מוזען אננעהמען אגרימענט, ערקלעהרט יוניאן-פיהרער

סידני, נאווא סקאשיא, פעברואר 14. — סילבי בארעט, דער פראוויזארישער פרעזידענט פון דער מיינער-יוניאן דיסטריקט 26, האט היינט ערקלעהרט, אז די מיינער מוזען אננעהמען דעם אגרימענט וואס ער האט געשלאסען מיט די קוילען-בעראנען. אויב די מיינער וועלען צוריקווייזען דעם אגרימענט וועלען זיי אויסגעשלאסען ווערען פון זייער אינטערנעשאנעל.

עס איז דער בעסטער אגרימענט וואס מיר האבען געקענט קריגען, האט בארעט געזאגט, און די אינטערנעשאנעל בעאמטע האבען צוגעשטימט הערצו.

דער רעפערענדום איבער דעם אגרימענט וועט פארקומען קומענדע וואך.

ענגלישע פאשיסטי בעריהמען זיך מיט 30 טויזענט מיטגלידער

לאנדאן, פעברואר, 14. — די ענגלישע פאשיסטי האבען נעכטען געמאכט זייער ערשטען עפענטליכען ארויסטריט. אפיציעל איז דאס געווען א „שוואַרץ - העמדעלדיגער" באל פון איטאליענישע פאשיסטען, אבער צווישען עולם זענען געווען פיעלע אנגעזעהענע ענגלענדער.

די פיהרער פון דער ענגלישער פאשיסטישער באוועגונג באריהמען זיך, אז זייער באוועגונג צעהלט איבער דרייסיג טויזענט מיטגלידער. יעדער מיטגליד מוז נעהמען א שבועה, אז ער וועט באקעמפען די „פארעטערישע און רעוואלוציאנערע באוועגונגען וואס ארבייטען פאר דער פארניכטונג פון טראן און די אימפעריע".

סענאט קאמיטע ווייזט צוריק לאיערס וואס קולידזש האט באשטימט

וואשינגטאן, פעברואר, 14. — די סענאט - קאמיטע, וואס אונטערזוכט דעם אויל-סקאנדאל, האט היינט באשלאסען מודיע צו זיין דעם פרעזידענט, אז די לאיערס סטראון און פאמערען, וואס ער האט באשטימט אויף צו העלפען אין דער אונטערזוכונג, זענען ניט אנגענומבאר.

עס איז שפעטער באקאנט געווארען אז דער פרעזידענט האט צוריקגעצויגען סטראונ'ס נאמינאציע.

די היינטיגע אונטערזוכונג האט ארויסגעבראכט נאך פאקטען געגען פאל און דאגהערטי. עס איז באוויזען געווארען, אז דאגהערטי האט מיטגעהאלפען צוגעשטימט צו די "אויל-ליסעס" און אז פאל האט געגעבען ארדערס צו אלע זיינע בעאמטע דאס די מעשה מיט'ן ליעס אויף דעם "טיפאט דאם" דארף געהאלטען ווערען אין געהיים.

אידישע פעדלער ארגאניזירט צום קאמף געגען שטייער

א גוט באזוכטער מיטינג פון אידישע פעדלער איז אפגעהאלטען געווארען נעכטען אווענט אין ציון האל, וואו לאיער גאלדפיעלד פון אטאווא האט ערקלעהרט וועגען דער געפאהר פאר די פעדלער אין דעם ביל צו העכערען די שטייערען פאר זייערע לייסענס.

עס איז באשלאסען געווארען אפצוהאלטען א צווייטען מיטינג, דעם קומענדען זונטאג, זעקס א זייגער אין דער תלמוד תורה אויף ד'ארסי סטריט און רופען אלע פעדלער פון דזשאנק, פרוכט, א.אז.וו. צו דיזען מיטינג.

עס איז געגרינדעט געווארען א ציטווייליגער קאמיטעט מיט מר. ה. ג. זיווויץ, טשערמאן; מר. סיגעל, סעקרעטאר און מר. ה. בוין, טרעזשורער און אן עקזעקוטיוו פון אכט, וואס וועט אנפיהרען דעם קאמף געגען דעם ביל.

דער זונטאגדיגער מיטינג וועט אדרעסירט ווערען, צווישען אנדערע, אויך פון קארנעל קאררי, מיטגליד פון פארלאמענט.

אלע פעדלער, אהן אונטערשיעד, ווערען גערופען, אין נאמען פון זייערע אינטערעסען, צו קומען צום מיטינג.

מאלדאווער און ראזענבערג זענען באשטימט געווארען אלס די לאיערס פון דער ארגאניזאציע.

אידישע לאגע אין רומעניע בעסער

ניו יארק, פעברואר 14, (איטא). — פרינץ אנטאניא ביבעסקא, דער רומענישער אמבאסאדאר אין אמעריקא, איז נעכטען צוריקגעקומען אויף דער שיף „בערענגאריא". ער זאגט, אז די אידישע לאגע אין רומעניע האט זיך פארבעסערט און וועט נאך בעסער ווערען אין דער צוקונפט.

אלע רעגירונגען וועלען אנערקענען רוסלאנד, זאגט ליטווינאוו

מאסקווע, פעברואר 14. — מאקסים ליטווינאוו, געהילף אויסערן-מיניסטער, האט נעכטען אויסגעדריקט זיין איבערצייגונג, אז אלע אייראפעאישע מדינות, און אויך די אמעריקאנישע, וועלען אין דער נאהענטער צוקונפט אנערקענען סאוויעט-רוסלאנד.

ליטווינאוו האט גערעדט מיט צייטונגס-קארעספאנדענטען וועגען דער אנערקענונג וואס רוסלאנד געקראגען פון ענגלאנד, איטאליע און נארוועגיע.

איצט איז שוין די פראגע פון אנערקענונג פאר אונז פון קליינער וויכטיגקייט, האט ליטווינאוו געזאגט, מיר האבען שוין א גענוג גרויסע פעלד פאר אונזער עקאנאמישער טעטיגקייט. מיר וועלען איצט ניט שליסען קיינע האנדעלס-אפמאכען מיט לענדער וואס ווילען אונז ניט אנערקענען אלס די געזעצליכע רעגירונג פון רוסלאנד.

ענגליש-רוסישע קאנפערענץ סוף מערץ

לאנדאן, פעברואר 14. — דער „דיילי העראלד" שרייבט היינט, אז די ענגליש-רוסישע קאנפערענץ וועט זיך ווארשיינליך ניט אנהויבען פריהער ווי סוף מערץ און וועט געדויערען צוויי חדשים.

א טאג נייעס אין טאראנטא

זאגט אז ריגא „באקט" ליגענס וועגען רוסלאנד

טשארלס מאהשאל, א ניו יארקער לאיער, וועלכער האט נעכטען געהאלטען א רעדע וועגען רוסלאנד פאר'ן היגען „עמפייער קלאב" האט צווישען אנדערעס געזאגט, אז ריגא איז אן אמת'ע ליגען-פאבריק וואס שייך די נייעס וועגען רוסלאנד.

דער רעדנער האט ווייטער דערצעהלט, אז זייענדיג אין מאסקווע האט ער געלייענט וועגען עטליכע פראפעסארען וואס די רעגירונג זאל האבען ארויסגעשיקט פון מאסקווע, און ער האט גאר פארבראכט מיט זיי אין דעם זעלבען טאג.

דער אושראווער רבי — א גאסט אין טאראנטא

דער וועלט בארימטער גאון און צדיק הרה"צ ר' משה יחיאל שליט"א עפשטיין, באוואוסטער אושראווער רבי, איז נעכטען געקומען פון ניו יארק און וועט דא פארבלייבען עטליכע טעג.

זיין ציטווייליגע וואוינונג איז ביי מר. רובינשטיין, 11 באלדווין סטריט.

שבת וועט ער דאווענען אין דער „בית יעקב שוהל, אויף הענרי סטריט. היינט אווענט וועט ער פראווען טיש אין דער זעלבער שוהל.

בעטען שטיצע פאר דייטשע ארבייטער

דזשיימס סימפסאן, דער באקאנטער ארבייטער-טוער, האט ערהאלטען א צושריפט פון דער ענגלישער לייבאר פארטיי, אין וועלכע עס ווערט אפעלירט צו שטיצען די דייטשע יוניאנס. סימפסאן האט ערקלעהרט, אז דער צושריפט וועט צושיקט ווערען צו אלע יוניאנס אין קאנאדע.

באנדיטען בארויבען טענצערין פון צירונג אויף 150 טויזענט דאלאר

—):0:(—

שיקאגא, פעברואר 14. — דריי באנדיטען האבען נעכטען ביי נאכט בארויבט די באוואוסטע „שימי"-טענצערין גילדא גרעי פון צירונג אין ווערט פון 150 טויזענט דאלאר.

די רויבעריי איז פארגעקומען אין קארידאר פון דער טענצערינ'ס אפארטמענט.

לויט דעם צעטעל פון די גערויבטע צירונג, וואס די טענצערין האט איבערגעגעבען צו דער פאליציי, איז זי דאן געווען א געהענגער דזשועלרי-געשעפט. די באנדיטען האבען צוגענומען די פאלגענדע ארטיקלען: א גאלדענע קייט געפאסט מיט דיימאנדס — זעקס טויזענט דאלאר; א שפילקע מיט 108 דיימאנדס — טויזענט דאלאר; זיבען בראסלעטען צו פינף טויזענט דאלאר; א דיימאנד פינגערל — פינף טויזענט דאלאר; נאך א בראסלעט מיט דריי שורות דיימאנדס — פינף טויזענט דאלאר; א בראסלעט מיט סאפירען; א בראסלעט מיט שמאראגדען; א חתונה-פינגערל — פיער טויזענט דאלאר, און נאך, און נאך, אפילו א „פאודער פאף" אין ווערט פון דריי טויזענט דאלאר.

צוויי אידישע בחורים אנגעקלאגט אין פיעלע גנבות

—):0:(—

איזראעל שוואב, 18 יאהר אלט, פון אגוסטא עוועניו, און מארים ראזענבוים, 19 יאהר אלט, פון סט. קלעיר עוועניו, זענען נעכטען פארטאג ארעסטירט געווארען אויף פופצעהן פארשידענע קלאגען אין גנבות.

די פאליציי באהויפטעט, אז די צוויי יונגעלייט האבען, זינט מאי, באגנב'עט הייזער און געשעפטען אויף א סומע פון פופצעהן טויזענט דאלאר. עס ווערט אויסגערעכענט דער פאלגענדער צעטעל פון ערטער וואס זיי האבען בארויבט:

ראזענטאל, 515 קווין וועסט.
הארקארט און קא, 103 קינג וועסט.
דזשיי. לאנדי, 16 דאנדעס וועסט.
ס. סעמיועלס, 531 קאלעדזש סט.
דזשיי. ספערגער, 3 גלען מארים.
ר. סטוב, 103 בעלוויו עוו.
ט. ווארען און קא., 359 ספעדיינע עוועניו.
ווייט און טאמאס, סימקא סטריט.
מאקס לאנגספארד, 90 אקספארד סטריט.
גאראזש סופלאי קא., 220 סימקא סטריט.
טאמפסאן איטא סופלאי, 415 קווין וועסט.
סעל ראיט גארמענט קא., 315 קאלעדזש סטריט.
קאנסאלידעטעד קלאוק קא., 310 ספעדיינע עוו.

צוויי בארג-קלעטערער פאלען טויט

וואנקאווער, פעברואר, 14. — ארטור ווילים און דייוויד ספענסער, צוויי יונגעלייט זענען געפונען געווארען טויט אין א לאך פון „גראוז מאונטיין". פון די צובראכענע קערפער איז קאנטיג, אז זיי זענען ארונטערגעפאלען פיעלע הונדערטער פוס.

גלח דערשיסט א פרוי אין קלויסטער

פיטסבורג, פעבראר 14. — מיס אנא מעקראנא, 45 יאהר אלט, די פארוואלטערין פון א קאטוילישען קלויסטער, איז נעכטען נאכמיטאג דערשאסען געווארען אויף טויט, אין דעם קלויסטער. דער גלח, דזשאן גרידי, איז ארעסטירט און ווערט אנגעקלאגט אין דעם מאָרד.

העברי פארד'ס אגענטען פיהרען אן מיט אנטיסעמיטישער באוועגונג אין אייראפא

בערלין, פעברואר, 14, (איטא). — א פארטרעטער פון „איטא" האט געמאכט אן אונטערזוכונג וועגען די קלאנגען, אז הענרי פארד שטעהט אין נאהענטע פארבינדונגען מיט אייראפעאישע אנטיסעמיטען, און די אונטערזוכונג צייגט, אז לויט אלע סימנים זענען דיזע קלאנגען גוט באגרינדעט.

גלייך ווי עס האט זיך אנגעהויבען די גרויסע אנטיסעמיטישע באוועגונג אין צענטראל - אייראפא, אין 1921, איז פארד'ס בוך וועגען אידען געווארען די "ביבעל" פון די אנטיסעמיטען. אלע אנטיסעמיטישע צייטשריפטען האבען זיך באנוצט מיט אויסצוגען פון זיין בוך.

די באוועגונג האט פארשלונגען מאסען געלט און לויט אלע ווארשיינליכקייטען איז דאס געלט געקומען פון אמעריקא.

פארד'ס אגענטען אין אייראפא זענען שטענדיג געווען אין נאהענטע פארבינדונגען מיט באוואוסטע אנטיסעמיטען, ווי דאס צייגט דער פאל מיט זיין אגענט דע באבולא אין אונגארן, וועלכער איז ארעסטירט געווארען פאר באטייליגען זיך אין א פאגראם-פארשווערונג.

ניט לאנג צוריק האט די אנטיסעמיטישע פרעסע באריהמט זיך, אז פארד קומט קיין קארלסבאד, צו באטייליגען זיך אין א קאנפערענץ. פארד איז ניט געקומען. הענרי לאנס, דער הויפט פון פארד'ס אגענטען אין אייראפא, איז דאן געקומען קיין קארלסבאד, אין דער באגלייטונג פון באוואוסטע אנטיסעמיטען אינגזשינער וויים.

בעסאראבישע אידען פאדערען אנערקענונג פון זייערע שולען

—):0:(—

בוקארעסט, פעברואר, 14, (איטא). — די צייטונג „אוניווערסאל" מעלדעט, אז רבי צירעלסאן האט צוגעשטעלט דער רעגירונג א מעמאראנדום, אין נאמען פון די בעסאראבישע אידען מיט א רייהע פאדערונגען אין באצוג אידישע שולען.

עס ווערט פארלאנגט פון דער רומענישער רעגירונג, אז אין די עלעמענטארע און הויך-שולען זאל געלערענט ווערען אידיש אדער העברייאיש. די תלמוד תורות און ישיבות זאלען אנערקענט ווערען און געשטיצט ווערען פון דער רעגירונג. אין אידישע שולען זאל מען קענען לערנען זונטאג, כדי מען זאל ניט דארפען לערנען שבת.

די "אוניווערסאל", וואס איז דער ארגאן פון קריגס-מיניסטער איז ארויסגעקומען מיט אן אנטיסעמיטישער אטאקע אין פארבינדונג מיט רבי צירעלסאנ'ס מעמאראנדום און זאגט, אז די פאדערונגען וועלען ניט נאכגעגעבען ווערען.

פארזאמלונג פון „פיפעלס רעליעף ארט"

היינט אווענט וועט פארקומען א פארזאמלונג פון „פיפעלס רעליעף ארט" קאנפערענץ אין פארבאנד הויז 24 סעסיל סטריט.

מען האט איהם ניט געלאזען ווערען קיין אפיציר

א וויכטיגער דאקומענט וועגען בנימין הארט, אהרן הארט'ס א זוהן — הייבט וועגען דעם אן צו לעזען זונטאג אין „זשורנאל". אין א. רייני־וויינ'ס געשיכטע פון די קאנאדער אידען —

„דער איד אין קאנאדע"